

HEROLD

HEROLD

Megjelenik minden hétfőnkor este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 2. Vasvári Pál utca 4. sz. alatt.

Helyben:		Vidéken:	
1 óra 60 f.	1 óra 1 K.	1 óra 1 K.	1 óra 1 K.
1 évre 1 K 80 f.	1 évre 3 K.	1 évre 3 K.	1 évre 3 K.
1 évre 3 K 60 f.	1 évre 6 K.	1 évre 6 K.	1 évre 6 K.
1 évre 7 K 20 f.	1 évre 12 K.	1 évre 12 K.	1 évre 12 K.

Főszerkesztő, és kiadótulajdonos: Baranyay Lajos. Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Hős

a magyar katoná, csodálatos hős, nincsen párja a világon. Vigan, jókedvvel, de Isten nevében megy a csatába, a tűzbe, szuronyrohamra, golyóesőbe s harcol mint a titán, bátor mint az oroszlán, erős mint a tigris. Nemcsak mi mondjuk ezt, hanem az egész világ, még az ellenség is kalapot emel előtte. Az mondja róla: *ilyent még nem láttam.*

Az újságíró pennája szinte lelkendező sercégéssel veti papírra a vítezi tetteket, a legendás yörös ördögök törtékeit. De épen ezek a törtékek megírásáról volna néhány szavunk.

Történelem lapjaira kerülő hősi tetteket viz végbe a magyar katoná. Nem, egyet. Halomszámra. A színezni szerető újságíró azonban — úgy látszik, annak tudatában, hogy írása nem történelem lesz, — nem egyszer Hárijánost csinál a hősből. Egy szál magyar legénynek kozáksznitnyákat küldet a másvilágra anélkül, hogy a huszárnak csak a dolmány is télrecsusznék a vállán. Századokat fogat el egy katonával, akinek még rubeleket is rakat a zubbony zsebjébe, amelyek a foglyok borraváló köszönje lennének. Köztudomású dolog, hogy az oroszoknak sok a tábornokjuk, a hárijánosokat faragó újságírók szerint azonban már kétszer annyit fülöncsippet a magyar baka. Sőt már egész tüzérosztagot is elfogatott néhány járőrrel. Még utóbb az ellenség egész hadseregét is bekeríti egy-két pénzügyőr.

Tisztelt újságírá, ez vétek a magyar katoná ellen. A magyar katoná hős, rettenthetetlen, pártatlan a világon, épen ezért nincs szükség arra, hogy hárijánosokká torzítsuk őket. Az ilyen lehetetlen vítezi tettek és dajkamesék csak nevet-

ességséget szülnék. A komoly hazafi boszankodik miatta, a külföldi pedig a hasát fogja. Helyes, magasztaljuk hőseinket, mondjuk el vítezi cselekediket. Ez kötelességünk is. Ha azonban hárijános históriákat adunk a szájukba, ak-

kor vétünk ellenük, mert abba a hősi babékosztorúba, amely valamennyi katonánknak kijár, bürökleveleket tűzdözünk. Ez pedig cirkuszi bohóc tevére való, nem pedig a magyar katonáéra, akinek nincsen párja a világon.

Vigyazzunk!

A liberális-szabadkőműves sajtó munkája ezekben a háborús időkben kétszeres figyelmet érdemel. Hangos szóval hirdeti, hogy ezekben a napokban minden választásnak le kell qmolnia pártot, felekezetek és társadalmi osztályok között, de azért ő maga állandóan folytatja a konklávitást. Az első oldalán az Isten emlegeti (bárha csak kizveti is), jámbor imádságokat komponál s azokban fohászódik a sergek Urához segedelemért, hogy ezáltal lépreccsálja a jóhiszemű, kritika nélkül olvasó katolikus gimplikat. A harmadik oldalán alatomos, gyalázó cikkeket helyez el a hazááruló és a pápa által különös kegyelemben részesített Wetterlé abé, a német szövetségünket gyalázó Mercier, balga hiboros, a német katonákat pincében leldobó, a Franciaországgal itokban szintén pincéből marionizó szerzetesek ellen. Ami persze mind nem igaz. Anyira nem igaz, hogy néha ők maguk kénytelenek ezeket a híreket megcáfolni. — Az ötödik lapon szán jönnek írek özönével a zsidó hősokról. Pe sze legtöbbszor ezek a hírek sem igazak, de ezeket aztán nem cáfolja meg senki.

A napokban egyik délutáni lap szellemes veterárcikkben fejtegette, azt az ideális harmoniát, mely ma anynyira megy, hogy Vilmos császár nagyon megszerette a német szociádemokráciát, hogy egy nagy antiszemita német lap, *deitza rddigi úvadását* (1), kijelenti, hogy a hazafias zsidóság ellen minden további támadást besznitet; szóval: *egy szív, egy lélek lesz: zentul a világ.*

De a második oldalon már a kövvelkző (összes liberális lapokban közzétett) szemtelen tendenciávat feltálat hirt adja le:

Klerikális uralom Franciaországban. A klerikálisok Franciaországban mindinkább elhatalmasodnak. Legújabbán Poincaré elnököt fölkérték, hogy a vallási ceremóniákon hivatalosan részt vegyen. Viviani válasza elutasító volt. A klerikális propagandá már két hét előtt igen heves kezdatt lenni. A rémsi érsek pásztorlevélet bocsátott ki, amelyben ezt írja:

Franciaország megérdemli a háborút, mert istentelen élvhajászat, luxus, hitetlenség uralkodik és mert mindent földöznek

Uj győzelmek Galiciában. HIVATALOS JELENTÉSEK HARCTEREINKRŐL.

Uj győzelmek Galiciában.
Csapataink további előnyomulása közben az ellenséget tegnap a Przemysl felé vezető mán mentén Barycnál, Dynóvót nyugatra visszavetettük és Rzesovot is visszafoglaltuk, ahol ágyúkat is zsákmányoltunk.

A Visztula—San szögében a menekülő oroszoktól sok foglyot ejtettünk és sok járművet vettünk el.

A Przemysl ellen intézett ismételt heves támadást fényesen visszavertük. Az ellenségnek ezer halottja és sebesülte volt.

A Máramarossziget melletti győzelmes harcokban a magyar és a kelet-galiciai népfőlkelők, valamint a lengyel légionárisok vetélkedtek a vítétségben.

Hőier vezérőrnagy a vezérkar helyettese.

Negyvenezer orosz pusztult el Przemyslnél.

Az oroszoknak a Kárpátokban és Przemysl ostrománál szenvedett nagy veszteségeiről megbízható helyről eredő információk alapján számokat is tudnak. Przemysl ostrománál — orosz forrásból származó információ szerint — a várát körülzáró sereg kedden nagy rohamot intézett a vár külső sáncai ellen. Az ostromló sereg elju-

tott egészen a sáncokat védő drótkerítéséig és árkokig, itt azonban az ágyúk tűzébe került és a sáncoknak aláaknázott részei felrobbant. Az oroszok irtoztos veszteséget szenvedtek s hírtelen visszavonulásra kényszerültek. Veszteségüket negyvenezer emberre becsülik.

A szerb harctérről.

Boszniának az ellenségtől való megtisztítása céljából folyamatba tett akció további eredménnyel járt. A montenegrói csapatokkal szemben elért és már jelentett sikereinkhez most egy döntő csapás fűződik, amelyet a Visegrádon keresztül harc nélkül betört szerb csapatokra mértünk. Északi oszlopukat Srebrenica felől Bajna-Basta felé a Drinán át már visszavetettük, mlközben vonatukat és löszeroszlopukat elvettük. A Romanja Platina felé előrehatolt főerejüket, a mely Bozanovics Milos tábornok volt hadügyminiszter parancsnoksága alatt állott, a mi seregünk kétnapos csatában teljesen megverte és az ellenség csak gyors futásban menekült meg a részünkről tervezett elfogástól. A 11-ik népfőlkelő ezredük egyik zászlóalját elfogtuk, több gyorstüzelő ágyút zsákmányoltunk. Pottórék, főbörserőrnagy

SÖVEGJARTÓ vászonruháza, Barátok épülete,

Nagy választék fehér és színes zsinor barchetból szőnyeg, takaró, paplan, kanaváson, lapadó, abrosz, törülközőstb.

Olcsó szabott arat mellett.

Máj lapunk 4 oldal.

HALLO!**HALLO!**

Tíz- és önkéntes urak **RÉDEINÉL** a Kossuth-utca 14. sz. alatti Vörösmarty vendéglőben elsőrendű ebéd étlap szerint 1 K 20 fillér, vacsora 80 fillért kapható. — Legfinomabb Drecher-sör és kitűnő borok **RÉDEI** vendéglőbe kaphatók.

ami keresztény. Az érsek husz-ezer lelkésznek katonái szolgáló-latra való kényszerítését örültség-nak és nemzeti bűnnek mondja.

A "Croix" nevű pártlap ké-ve-ért "Poincaré"-t, hogy igyekezzen a vallásos hazafiakhoz csatlakozni, különben Franciaország elveszett. A "Temps" hevesen tiltakozik e belső villongások ellen.

Amely hírcsékének az értelme a következő:

Lám, az a gyalázatos klerikáliz-mus még most, a háboruban sem nyugszik. Annyma vakmerő, hogy már a felvilágosodott (!) francia kor-mányt is templomba meri invitálni, hogy az is imádkozzék a veszen-dőbe menő hazáért; hogy egy püs-pök megmeri mondani, hogy Fran-ciaországot sok, nagy bűnért veri az Isten; hogy a klerikális *Croix* ki akarja békiteni a hivatalos Fran-ciaországot a vallással, az egyház-zal, az Istenel ezekben a nehéz napokban. A liberális *Temps* tilta-kozik már, még pedig hevesen e belső villongások (!) ellen.

Nálunk katolikus, református, zsi-dó mély lelki vigasztalódással jön templomainkba, hallgatja Prohászka püspök lelkét emelő szavait. Francia-országban pedig a katolikus kor-mány templomba invitálása, a kibé-külés szükségességének hangozta-tása "belső villongás" és "klerikális uralom".

Ugyanekkor Berlinből keltetve a következő hír ment szét a világba:

Francia lelkészek német hadi-fogságban. A francia hadsereg-ben 1200-nál több lelkész, kö-zöttük két püspök, szolgál. Ezek közül a lelkészek közül többen német hadifogságba kerültek. Bis-sing, a hetedik német hadtest parancsnoki tábornoka, a pa-derborni püspök kérésére ezekkel a francia lelkészekkel szemben a legmeszebbmenő előzékenységet tanúsította. A Senna táborában levő és katonai egyenruhát vi-selő francia lelkészek ugyanis, a német hadosztály tábori lelkészé-nek panaszkodtak helyzetük el-viselhetetlensége miatt, minthogy saját francia fogolytársaik részé-ről nap-nap után, kora reggeltől késő estéig a gunyolódásnak és a sértegetésnek vannak kitűve, lelkési hivatásuk miatt. A német tábori pater erről jelentést tett a paderborni püspöknek, aki a maga részéről a hadvezetőség előtt ki-jelentette, hogy ezeket a fogoly-lelkészeket kész valamelyik püs-pöki intézetben elhelyezni. Bis-sing tábornok bizonyos feltételek mellett a legelőzékenyebb formá-ban hozzájárult a püspök ajánlá-sához, mindössze azt költötte ki, hogy a fogoly-lelkészeket szigorú katonai felügyelet alatt tartásák. Ez az intézkedés a német biro-

dalom katolikus köreiből nagy megelégedést és őszinte háláér-zést keltett.

Ez a hír meg azért névezetes, mert a mi liberális lapjainkban nem jelent meg. Hogyisne? Majd OK írják meg, hogy a franciák annyira alávalók, hogy a velük együtt har-coló, várjuk autó, velük együtt fogságba kerülő papjainknak még ott sem hagynak békét, hanem ott is mocskolják, piszkolják őket, úgy hogy német tábornoknak kell őket a saját honfitársaikkal szemben vé-delmébe vennie. Szépen megírják!

Katolikus feleim, vigyázzunk az újságolvasásnál!

Sillbak.

Cigaretta a katonáknak!

Utrakszenen áll egy honvéd csapat, hogy Ós-Alba földjéről a dicsőség mezejére menjen vé-rét, életét áldozni a magyar ha-záért. Mindene van a kitűnően felszerelt csapatnak, mégis ké-rünk valamit.

Ott a letarolt őszi földön, me-lyet most eső és harmat helyett piros vér áztat s amely felett nem pacsirta, hanem srappel szál és énekel, a ritka szabad

percekben de jól esik a szegény honvédeknek ha rágyújthat egy cigaretta. Sajnos azonban nem igen van benne módja, mert amit kap hamar elfogy s fonto-sabb dolgot is csak nehezen szálíthatnak utánuk. Am ha mind-járt nagyobb mennyiséggel vi-hetnek magukkal, talán addig is eltart nekik, míg újból hozzá-juthatnak. Más élvezetük ott ugy sem lehet nekik, lássuk hát el őket elindulásuk előtt füstölai-valóval.

Felkérjük tehát olvasóinkat, hogy a harcérre induló kato-nák részére

szivart, cigarettát
vagy erre pénzt

minél előbb hozzanak szerkesztőségünkbe. Mi összegyűjtjük a átadjuk parancsnokoknak, aki majd csak közvetlen a harcieren osztja ki közöttük. Milyen jó milyen kedves lesz majd nekik ott a messze földön szabad ide-jükben egy-egy hazai cigaretta füstkarikaiban a hazaiakról előb-rándoznok.

A multkor 45 hősapkát kér-tünk. Két nap alatt majd két-szerennyit kaptunk. Reméljük, most is sikerrel jár gyűjtésünk. Adományokat vasárnap délig fogadunk el.

TÁRCA.

A hamis lélek.

(Folyt. és vége.)

Benedek ifjanta került a tanári karba. Bemutatkozásakor az igaz-gató kifejezte óhaját, hogy ál-landó dísze lesz a gimnáziumnak. Ezt minden eddig belépő fiatal tanárnak elmondta; de egyiknél sem vált be reménye. Mindégyik-nek akadt protektora a miniszteri-umban, a ki elsegítette hamarosan más városba. Pedig nem volt hiba sem a városban, sem az inté-zetben, sem az igazgatóban. Va-gyis közvetve az igazgató urban mégis. Mert volt neki egy leánya a ki már megemberesedni látta a mult generációt s kit az igazgató-né asszony rendkívül szeretteit volna megtartani az intézet kebelében valamelyik fiatal tanár karjain.

Ezért változtak oly sűrűn a tanárok ebben az intézetben. A mesebeli hangya is harminc-szor emelte föl a forgácsot, míg célhoz ért vele: az igazgatóné is addig-addig reméltette a férjével, hogy az újonnan érkező tanár ur állandó dísze lesz az iskolájuknak míg végre Benedek vállalkozott az állandóságra.

A házasetlet is olyan hivatalos köteletségnek nézte, mint a tanítást. Senkije sem volt a világon, a kitől támogatást várhatott volna; így legalább volt nyugalmas tűzhelye. Elég, ha ezen loboghat a mindennapi ebédet főző láng. Fő az ember anyagi szükségletének kielégítése. Ez az erő.

Nemsokára rendes tanárrá neveztek ki. Dolga határozottan jóra fordult. Nem volt költekező ember, tehát évről-évre szaporodott a nő hozományja. Kenyérfogyasztó sem állított be. A szerény lakás csöndjét nem verte föl gyermek-sírás. Az asszony folyást bete-geskedett, járt minden évben für-dőre, gyógyította magát: de hasz-talan. Szerencse, hogy teltelt erre a kiadásra. És a tanár ur nagyon egészséges maradt mellette; a fürdő neki használt nem a feleségnek.

Csak a lelke érezte évről-évre jobban, hogy szomjas. Epszédten szomjas. Megmagyarázhatatlan ér-zés, a kielégítetlenség érzése sor-vaszta.

S alighogy megismerkedett az öreg doktorékkal, alighogy helyét foglalt az asztal körében, mely so-hasem lesz olyan ismert a világ előtt, sohasem lesz oly maradó mint Nagy Károly asztalköre, azt

iratta le a guruló ezüstforint: kö-zel a megváltás.

Zseni kisasszony írta le ezeket a szavakat.

Es a tanár ur mélyen a szemébe nézett, reszkette megszorítá kezét s azt mondá:

— Ertem. Csodálatos. Most már teljesen hiszek benne.

IV.

Együtt van megint az asztalkör. Forog, szalad a forintos Zseni kisasszony keze alatt. Nem a ma-ga sorsát kérni a titokzatos szel-lemtől, hanem a szomszédját.

— Kérdezze ő maga, — felel a játékos szellem.

Izgatottan veszi kezébe a pénz Benedek, Zseni kisasszony pedig rója egymás mellé a betűket.

— Mert nem lehettem boldog eddig?

— Mert önző voltál,

— Mindent elkövettem, hogy ne legyenek az.

— De nem vetted ki mégsem leked mélyéből.

— Igyekeztem teljesíteni köteles-ségemet, oh szellem.

— Azért vezekeltél oly enyhe módon.

— És nem nyílik több öröm és boldogság számomra?

— Meg fogsz vigasztalódn.

— Miképen?

— Egy nő által, aki s zereit fog, ha te is tudod szeretni.

— Tudom, ha az, akire gondolsz. Az az?

— Te mondád.

— És ki az?

— Ne kérdezd nevét. Közel van hozzád.

Jó hogy homályos volt a szoba; így nem vette észre Zseni, mint borul egyszerre lángba a tanár ur szürke arca.

Az ülés után azonban annál töb-bet forgolódott a leány körül Be-nedek.

— A szellem tudja, hogy boldog-talan voltam — mondá. És tudja hogy sorsomnak meg kell fordulnia. Amint megmondta a multkor is, hogy közeledik a megváltás. Szegény feleségem derek asszony volt, de mégsem voltunk egymás-nak teremtvé. Ideális lelkű nő íjít-hatja meg lelkemet. Nem vezet hó-bortos érzéki vágy; tudom, hogy mivel tartozom koromnak és ko-molyságomnak. Egy hozzám illő, finom lélek társaságára vágyom, vágytam már régóta, titkon, ősz-tónszerűleg.

Zseni kisasszony hátradált a zsol-lében, szemét nem véve le ameny-nyezetre füstött csillagról, melynek közepén a vöröstakarós lámpa fű-gött és biboros fényzománcot ve-tett arcára.

KATONAI ALSÓRUHÁZAT

u. m.: Hősapka, érnelegítő, térdmelegítő, harkó, nyakvédő, mellvédő, lábszárvédő, tévéssző-mellény, alsó-ing és nadrág, harisnya, kesztyű, takaró-pokróca

vagy választékban kapható

NOFTZER

nél Mader-u.

Telefon 49.

Nepfölkelöink.

A szarb harcokén küzdő de-
rék népfölkéinkről ismét hírt
hallottunk. Neubauer őrnagy, a
végelennél gondos és a népföl-
kelők családjaira sokat gondoló
kitűnő parancsnok a következő
levelet intézte dr. Saára Gyula
polgármesterhez:

Nagyságos Polgármester ur!
Sajnálattal értesültem róla,
hogy egyesek a legénységéből
olyan híreket közöltek otthon-
maradottjaikkal, melyek a való-
ságot messze meghaladják.
Ugyanezért helyesen vétem a
puszta igazság közlését, egy-
részt, hogy az esetek család-
jai, ha mindjárt szomorú, de
legalább biztos tudomást sze-
rezenek szeretettüknek sorsáról,
másrészt azoknak, kiknek erre
okuk nincs, ne kelljen bizony-
talanságban lenni, talán ked-
vezőtlen hírek hatása alatt. E cél-
ból egy kimutatást állítottam
össze, melyről hangsúlyozom,
hogy hivatalos és így szintén
szépitgetés nélkül tárja fel
egyenként a valót. Öfelsége a
legkézenesebb hadur bizalmá-
ból olyan beosztást nyertünk,
mely lehetővé tette eddig 4 iz-
ben az ellenség előtt állanunk,
ahol a parancsnokkégom miatt
álló zászlóalj minden egyes
egyéne, bátorsága és hazasze-
retének szép példáját szolgáltatta.

Tezmésztes, hogy ez vérbeli
áldozatot is kívánt és így a ki-
rályért és hazáért mai napig
1 haltak hősi halált. Az el-
tűntek sorsa mindezekig bizony-
talan, azonban a velük küzdött
— Igen, boldog leszek. Boldog!
susogá a tanár ur.

V.
Benedek hazamenet dialektika-
zottmagában. És megállapodott ab-
ban, hogy a jövő séance után meg
fogja kérni Zseni kisasszony kezét.
Sohasem szeretett még; de ha az,
amit hónapok óta érez, szerelem,
akkor valóban szereti ezt a leányt.
Nincs semmi akadály a házassá-
guknak. Független jölétet biztosít-
hat immár annak a nőnek, a kivel
oly hosszú házasságot után először
fog igazán boldog életet élni.

Igaztalan várta a jövővasárnapot.
És szombaton este a doktor érte-
sítette, hogy nem lesz meg a séance.
Még az este elrohant Bagolyvá-
rhoz.

— Mi történt? Miért maradt el
az összejövetel?

— Amiatt a bolond leány miatt.

— Bolond leány?

— Igen, a Zseni. Végigjárta a
kompániát s kijelenté, hogy az
egész jámbor család, önmagunkat
csaljuk. Neki is jósolgatót a szel-
lem és ime másképen teljesedett be.
Mondtam én midig, hogy esztelen,
idegbeteg ez a leány. Most behi-
zonyította. Képzeld csak!

— Mit, mit, az Istenét?

— Férhez megy! Most! És ki-
hez? A Zöld oroszlánhoz. Tudni-
illik ahhoz a fiatal kereskedőhöz, a
ki itt nyitott boltot a sarkon. Hal-
ott már ilyesmit? Tegnap kérte
meg és ő rögtön igent mondott. És
gúnyosan hozzátette: azért sem
lett igaza a szellemnek. Hazudott.
Már most azt szeretném tudni, mi-
ben nem volt igaza a szellemnek?
Mondja csak: mi az, a miben nem
volt igaza?

Benedek nem mondta meg.

bajtársak jelentéséből következ-
tetve, kevés a remény, hogy
csapatainkhoz visszatérhessenek,
mert a legnagyobb részük a be-
szerzett információk szerint sü-
lyosan megsebesült és össze-
gyűjteni őket a harcomozdulatok
gyors változása következtében
lehetetlen volt. A sebesülések
legnagyobb része könnyebb ter-
mészetű és leginkább a végta-
gokat érte. Egyéb: betegséggel
a kórházban levők legnagyobb
része gyomor és bélbántalmak-
ban szenved, mit a tilalom da-
cára túlságba vitt gyümölcs él-
vezete és a kedvezőtlen időjárás
okozott. Örömmre szolgál tu-
datni, hogy a fegyverem, kitartás
és önfeláldozó magatartás első
tudósításom óta nem csökkent,
hanem még emelkedett, úgy,
hogy a komoly idő megkívánta
testi és lelki edzottség valamint
fegyverkeztségi birtokában, a
sorkatonaság mellé most már
mint teljesen egyenértékű csa-
pat sorakozik.

Nem mulaszthatom el Nagye-
sád különös jóindulatába aján-
lani az elesett és eltűnt bajtár-
sak családjait, kérve hathatós
támogatásukat, hogy így azok-
nak hátramaradottai, kik a ha-
záért haltak hősi halált, ne le-
gyenek a legnagyobb nyomor
és nélkülözésnek osztályosai.

Fogadja Nagyesád kiváló
tiszteletem őszinte nyilváníását,
mellyel vagyok.

1914 október 3.

kész híve

Neubauer őrnagy
zászlóaljparancsnok.

A m. kir. székesfehérvári 17.
népfölkö gyalogezred I. tábori
zászlóaljából elesett, vagy sebe-
sülés következtében meghalt: 2
hadnagy és 8 népfölkö. Ezek
között székesfehérvári nincs.
Kettő budapesti, a többi me-
gyénkbeli.

Eltűnt. 54, melyből 7 székes-
fehérvári, a többi részint fejér,
részint tolnamegyei.

Megsebesült: 2 hadnagy és 25
népfölkö, kik közül 4 székes-
fehérvári, a többi fejér és tolna-
megyei.

A hivatalos statisztikát Vida
István főszámvevő, zászlóalj se-
géd tiszt állította ki.

Ez a hivatalos kimutatás a
katonai ügyosztályon a 17-ik
népfölkö gyalogezred I. tábori
zászlóaljában levő katonák hoz-
zártározói által betekinthező.

Ő is olyan mint a többi.

Akármerre mentünk, akármi-
lyen rossz időben, bármily nagy
tűzveszélyben, mindig velünk
jött József főherceg. De a dajka is
meg az Isten érte. Egy két jó-
ságos szava, vagy csak a puszta
jelenléte mindennél többet ér
határtalan lelkesedést öntött az
egész legénységbe. Páratlanul
kedves ember. A kapitányunk-
nak szantéz ágat kellett be-
tenni a sátorába; de ő — már
mint a főherceg — csak egy
pokrócot dobott a földre s azon
aludt a lágerban. Ebédet egy
sátorlapon terítették a számára.
Nem lehet azt megmondani,
hogy mennyire tetézett ez a le-

génységnek. Őszintén tisztelték,
rajongással szerették, féltették.

Augusztus 19-én Szabácson túl
kemény csata volt. Mint a zá-
porosó, potyogtak a golyók meg
a srappelszilánkok. A legvesze-
delmesebb helyen a 69-esek fe-
küdtek a rajvonásban s a leg-
nagyobb tűzben odament hoz-
zájuk József főherceg.

— Hogy vagytok fiaim?

A kérdésre egy zászfőherceg —
fehérvári gyerek — válaszolt:

— Ne gyűjjön ide a Főnséges
ur, már ne adj Isten, megtalá-
ják tőni.

A főhercegnek könyek csor-
dultak szeméibe ezekre az egy-
szerből, de szívből jövő szavakra.
Szébkendőtt vett elő, felszarította
az örömkönyeket s így szólt
a bakákhoz:

— Ne sajnáljatok fiaim, én is
csak olyan vagyok, mint a többi.

A katonák csak tovább ag-
gódáltak, megigérték, hogy kitesz-
nek a becsületért, csak a Fön-
séges úrnak baja ne essék, ne-
hogy elveszítse a jószágos fő-
herceget. A fenség azonban to-
vábbra is ott maradt fejérmegyei
földjei között s mikor egy go-
lyó keresztülfurta a köpenye
sarkát, csak megnézte rajt a go-
lyó helyét, legyintett a kezével
és mosolygott.

LEGUJABB.

A németek harcal.

(Miniszterelnökség
sajtóosztályából.)

Berlinből jelentik: A nagy
vezérek közül:

A nyugati hadszíntérről
döntő jelentőségű események
nem jelenthetők. Saint Michiel-
nél és az argonesi erdőkben
előrehaladtunk.

Antverpenelött

Breenduk erődöt elfoglaltuk. A
belső erődvonalon elleni támadás
és a mögötte fekvő vároaró-
szek bombázása is megkezdő-
dött, miután a város parancs-
nokja kijelentette, hogy a fele-
lősséget vállalja.

A düsseldorfi léghajócsarno-
kot egy ellenséges repülőgép
által dobott bomba eltalálta. A
bomba átütötte a csarnok tete-
jét és egy a csarnokban levő
léghajó burkát elpusztította.

Keleten

egy Lomsháról előnyomuló orosz
hadoszlop elérte Lyeket.

— A katonák hazagondolnak.
Még ható levelet írtak haza népföl-
kelőink a harctérről a polgármester-
nek. Közölnék egy névsor, körül-
belül 80 névvel s egyúttesen, vala-
mennyien kérik, hogy ennek a 80
bajtársnak a családjáról gondoskod-
jon a város, mert azok nagyon sze-
gények s nehogy nyomorogjanak a
közéledő tél idején. A polgármester
azonnal utánanézei, hogy kap-
nak-e a felsorolt családok segítsé-
gintézkedést, hogy amerinyiben eddig
nem kaptak volna, azonnal folyó-
sítását a részükre.

HIREK.

— Az Oltáregyület rendezé havi
sz. miséje vasárnap (okt. 11-én)
19 órakor lesz a szemináriumi
templomban.

— Esküvő. Ullmer Lujzát Szé-
kesfehérvárról szeptember 22-én
vezette oltárhoz Varga Mihály
főgépész 32-ik gyalogezredbeli
tartalékos a budapesti Bakács-
téri rom. kath. templomban.

— Halálhír. Pataki Jenő, dr.
Pataki Armin orvos fia f. h. 8-án
23 éves korában meghalt.

— A polgárőrség felszerelésére
1000 K-t kért a rendőrőrkapitány a
rendőrségi államegélyből fenma-
radó 7300 K terhére. A tanács úgy
határozott, hogy amennyiben az a
7300 K nincs másra lekötve, java-
solni fogja az októberi közgyűlés-
nek, hogy a kért 1000 K-t adja
meg a polgárőrségnek.

— Halottak, akik élnek. A sok
mende-monda alapján már nem egy
derék katonát elsírattak a hozzá-
tartozók, jórátókat és eddig csak-
nem mind életjelet adott magáról, vagy
bebizonyult, hogy nem halt meg.
Dr. Varhanek Ferenc ügyvéd, tar-
talékos zászlóalji is meghozták a
halálhíret s most kiderült, hogy él,
sebesülten orosz fogoly valahol Ga-
liciában. Tőth Elemér százados
szintén eltemették egy őrmester le-
vele alapján, amelyben még a sír
helye is a legpontosabban meg volt
jelölve. Persze nem az őrmester te-
mette el, ő csak hallotta, a mivel
valamikor Székesfehérvárról találko-
zott vele, ismerte a századost, írt
tehát a százados apjának. Ha egy
elesett hősiünknek a legminucióz-
sabb pontosossággal tudják a sírját,
még azt is, hogy milyen koporsót
tákolnak össze a számára, milyen
keresztet tettek a sírjára, bizonyára
nem ellenség temette el, hanem a
mí katonáin. Ebben az esetben
pedig az eleset: k névsorában meg-
volna. Tőth Elemér százados pedig
nincsen közöttük. A honvédelmi
miniszteriumban nézett utána egyik
tisztárs, de nem találta. 17 Tőth
Elemér katona van, de még egy
sem halt meg. A szülőkhöz érke-
zett levél szerint pedig, már egy
hónapja eltemették. Hogy pedig ne
érkeznek meg egy hónap alatt a
honvédelmi miniszteriumhoz egy
elesett tisztnek a halála, akit külön
szépen el is temettek, egyszerűen
hihetetlen. Bizonyossággal lehet te-
hát állítani, hogy él, a legrosszabb
esetben sebesült és orosz fogság-
ban van.

Nem szabad a mindenféle kőszá
híreknek fellépni, még kevésbbé to-
vábbadni. A hozzátartozóknak mér-
hetetlen fájdalomt okoznak vele, ez
pedig lelketlenség.

— A gabonavámok felfüggesztése.
A gabonamélték árának az utóbbi
időben tapasztalt rohamos és ál-
landó emelkedése, amely a kedve-
zőtlen termés és a hadviselés foly-
tán részben fokozott szükséglet
dacára ily mértékben indokoltnak
nem mutatkozott, arra indította a kor-
mányt, hogy engedve a mindinkáb-
szaporodó ama kívánalmaknak, me-
lyek a gabonavámok ideiglenes fel-
függesztését sürgették és számolva
a fogyasztó közönség jogos igényé-
vel, a gabonavámok szedését felfüg-
gesztse. Az erre vonatkozó rendelet
a hivatalos lapokban számokban fog
megjelenni. A vám felfüggesztés kiter-
jed gabonafajtákra (búza, rozs,
árpa, zab, tengeri stb.), a hüvelyes-
ekre (bab, borsó, lencse), továbbá
lisztre és az élelményekre.

— Adomány. A helybeli Cheva Kadisa 200 K-t adományozott a katonák családjaik segélyezésére.

— **Cukrászdából olvasóterem.** A Kiskereskedők Társulata, kórházzal rendezte, hogy olvasótermet. Most kéri a társulat a városat, hogy ideiglenesen olvasóterem, céljaira a színházi cukrászdát engedje át. A tanács a színházi bizottság meghallgatása után fog a kérelem felől határozni. A színházi bizottság f. hó 10-én d. é. 11 órakor tart ülést.

— **Esküdtől főtárgyalások.** Az őszi esküdtől főtárgyalások november 2-án veszik kezdetüket. Ki-sorsoltattak

rendes esküdtékké: (helybeliek) Akkermann Ferenc, Baranyi Akos, Bernstein Sámuel, Berregi György, Bolgár Pál, dr. Borchert Jenő, Bucsi János id. Csapó István, Debrecezy István, Dörömbözy Ferenc, Falvai Ferenc, Füzli Márton, Mészáros Ferenc, Obermayer Imre, Pap Ádám, F. Pap Ferenc, Polgár Antal, Richter István, Szeibert Antal, Szemere Ödön, Tóth János, ifj. Tóth Gyula, Vágh Márton, Wagner Ferenc, Wiener Gyula, Wolf Domonkos, (vidékiek) Farkas Zsigmond (Adony), Incze Jenő (Adony), F. Szabó István (Moha) és Szalcar Rezső (Martonvásár.)

helyettes-escüdtékek: (helybeliek) Barta Károly, Bogya Ferenc, Bürgermeister György, Kohári József, Lichteckert Ferenc, Pap István, Sapkás Károly, Sigray Gyula, Szalkoczy Lajos és Witwindisch József.

Naponta friss vadak Pente-ken élő ponty és balatoni süllő legszebb faigyűmőkök. Gebauer Testvéreknél Telefon 340.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO

színház

PÉNTEK SZOMBAT
OKT. 9. OKT. 10.

Mérsékeltlen felemelt helyárak.

SZERBIA

HADAT ÜZEN.

(Kacagató filmkomédia.)

I. rész:
Petár háboruba esik.

Pótképek: Aratás.
Még jókor, (hum.) Az indus-lány, (dráma.) Rudolfi nevet, (hum.) Tánccsónok, (dráma.)

Jegyzetek nem érvényesek.
Előadások 6 és 9 órakor.

— **Aranyat-vasárt. Adony község gyűjtése:** Takács Margit, Kelemen Rozsi, dr. Sall Jánosné, Nüger Aranka, dr. Merki János, 5—5 K. Maris Husák 11 aranygyűrű, Csizmadia Jánosné 1 aranygyűrű és fülbevaló, Mészáros Jánosné 1 aranygyűrű, Fekete Irénke 1 aranygyűrű, Fekete Rozsika 1 aranygyűrű és 1 arany drb. Móra Gyuláné, 1 aranygyűrű, Móra Margitka 1 aranygyűrű, Wertheimer Manó, dr. Balogh János 10—10 K. Jady Imréné 3 drb. aranygyűrű és két drb. ezüst fülbevaló, Závodszi Teréz 1 pár aranyfülbevaló, Andreánszki Zoltáné, egy ezüst karkötő, Vajda Gyula 1 pár arany kézilögmomb. 1 gyűrű, Csóri Ferencné 1 aranygyűrű, Juhász Irma 1 aranygyűrű, Széll Margitka 1 ezüstlánc, Friedmann Natáliné 1 pár arany fülbevaló, Stancel Béláné, 1 arany karika gyűrű, Szalontai Tereska 1 arany karika gyűrű, Lenk Jánosné 2 arany karika gyűrű, Lefkóvíz József 1 fél fülbevaló, Stéfeli Mihály 1 fülbevaló, gróf Zichy Lily Felica 1 arany karkötő, gróf Zichy Mária, 1 arany karkötő, Gémessi Károly, Csöngedy Gyula, 10—10 K. Behessi Istvánné, Szeil György, Herbst Ferencné, dr. Kis Jenő, Szalontai Mariska, Szeil Józsefné, Steiner Jolánka, Dorozsai Béla, 5—5 K. Tóth Anna, Bukschtalber Henrikné, 2—2 K. Termes Károlyné, Torma Mária, Pákozdi Sándorné, 1—1 K. Összesen pénz 112 K 30 drb. ar ny.

— **A szefehárvári vöröskereszt egyesület gyűjtőperselyébe a következő összegek folytak be:** Mező K. Elek-né 7. 76 K, Topits Lujza 3. 64, Royal kávéház 7. 98, Roszberger és Társa 11. 27, Színház kávéház 4. 34, Király kávéház 4. 53, Király szálloda — 27, Város ház 18, 49, Rédey Vendéglő 2. 62, Szűcs gyógy-szertár 1. 70, Özv. Emhech Gy.-né 1. 51, Özv. Emhech Gy.-né 3. 44, Latzkovics vendéglő 1. 72, Latzkovics vendéglő — 47, Binder utóda 2. 62, Fekete Sas szálloda 7. 79, Bárány kávéház 3. 89, Steine-drogueria 4. 34, Marschal Nándor 11. 47, Szigety testvérek 11. 98, Kummel Béla 3. 40, Rotter Izsák 8. 59, Braum Nővérek — 91, Schvalm N. 2. 16, Kaufmann Pál 2. 79, Endrédi-vendéglő 2. 34, Szt. István fürdő 4. 26, Juranek vendéglő 2. 02, Alba-drognla 7. 22, Állomás parancsnok 8. 46, Vörös kereszt 46. 42, Herceg vendéglő 33, 75, Vörös kereszt 38. 49, Vasuti vendéglő 7. 73, Korona.

— **A Hadsegélyző Bizottság folytatolagos kimutatása október 11-g. Adományok:** Felsőkereskedelmi ifjuság gyűjtése 1628 K, Giffing Lily gyűjtése 10 K, dr. Kistelekly Károlyné 30 K, Molnár Béla tanár 10 K, Deutsch Manó és Fia 10 K, Tórs Károlyné gyűjtése 20 K, Csór községi bizottság gyűjtése 20 K, Tomán Antal Csór 5. K, Sulyok János 15 K, Angyán Sándorné gyűjtése 2810 K, Borcsányi Sarolta gyűjtése 3184 K, Csór község gyűjtése 54 K, Ligeti Ilona gyűjtése 1021 K, Albert Mihály (Pákozdi) 4 K, Katona Mária gyűjtése 8 K, Palotavárosi Olvasókör 100 K, Fenyő Józsefné 20 K, Potyondy Matild gyűjtése Csala 3 K, Hunyár Dénes Kispán 100 K, Gubrich Károlyné 5 métrig pamut.

A Hadsegélyző Bizottság a kórházakban kiosztott

Javítóképzési kórházban: 108 poszta, bab, zöldség, burgonya, 1 üveg bor, vaj, kenyér.

Deák Ferenc utcai kórházban: 82 vánkös, 189 húzat, 56 ing, 36

alsónadrág, 19 pár harisnya, 9 lepedő, 20 zsebkendő, 5 törülköző, 50 kárpát, 50 csésze bab, káposzta, burgonya, 168 bor, zöldség, 95 drb. csirke, 3 üveg bor, befőt 185 to-jás.

Reizskolai kórházban: 61 ing, 66 alsónadrág, 26 zsebkendő, 15 törülköző, 13 lepedő, 36 vánkös, 72 húzat, 105 drb. tojás, 8 darab szappan, 1 pár csirke, 1 üveg bor.

Csapatkórházban: 52 drb. vánkös, 100 drb. húzat, 2 pár csirke, káposzta, burgonya, zöldség.

Aggteleki kórházban: 5 vánkös, 5 húzat, 33 ing, 18 alsónadrág, 5 lepedő, 15 törülköző, 20 pot, 2 pár papucs, 1 mankó, 24 pólya, 9 drb. csirke, 3 kenyér, 1 csomag vaj, 2 zsebkendő, 1 üveg méz, 1 liba, 60 drb. tojás.

Ménfői kórházban: 21 vánkös, 26 húzat, 110 ing, 110 alsónadrág, 1 lepedő, 36 törülköző, 4 bot, zsebkendő 4, 38 pár harisnya, 1 mankó, 24 félékendő, 75 drb. tojás, kelkáposzta, 9 csibéből leves.

Ipariskolai kórházban: 14 vánkös, 14 húzat, 12 ing, 4 alsónadrág, 1 lepedő, 22 törülköző, 12 zsebkendő, 18 bot, 20 drb. tojás.

(Folyt. köv.)

Haskötőnek meleg fehérflanell, valamint jömbösgű meleg alsó-trikót olcsó árért veheti Deutsch Bélánál, Szent Imre-utca, barátságos épülete átellenében.

ISKOLAKÖNYVEKET
VESZ, CSEREL és ELAD.
KAUFMANN,
KOSSUTH-UTCA 9.
Székesfehérvár.

SZÍNHÁZ.

Szerbia hadat üzen. Jóízű nevetéstől volt hangos pénteken este az Apolló nézőtere. A „Szerbia hadat üzen” filmkomédia, amely a szerb háboruból csinált egyszerű paródiát és találó gúnnyal-ostorozza a szerb vezéreket változza ki azt a jövedvát, amely egész estén át uralkodott. A kitaláló komédia ma szombaton is műsoron marad. A helyárak mérsékeltlen felemeltek.

HÁZTARTÁSI

ugyszinte szobafűtési célra kiválóan alkalmas

kömestés csingervölgyi szenet, valamint porosz és trifaili szenet, bükk és cserhasas és vágott fát a legolcsóbb napi ár mellett

SZALIKI

KLEIN MARKUS DIAT fiókja

Telefon 216 Székesfehérvár, Símor-utca

Az összes építkezési cikkek állandóan raktáron

PIUMEI kávébepohozatal

SZÉKESFEHÉRVÁR

(BARÁTKOK ÉPÜLETE)

Porkolai kávékeverékek utol-érhetetlenek! Saját villamos kávéanyagporkolde! Telefon 250!

APRÓHIRDETÉSEK.

Tolnai utca 30 számú ház eladó, bővebbet Selyem-u. 33 sz. alatt.

Egy szorgalmas fu szígyártó le-noncnak felvétetik Gászler Kálmán szígyártó mesternél, Vasárér.

Még nem használt. Főrtner-féle Sanitas szobagőzfürdő 110 kor; beszerzési ár helyett 30 koronáért eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó igazolva esetleg megbiz-ható fuvarost keres a Székesfehérvári Hiteltestvezeték Áruraktára Deák Ferenc utca 4. sz.

Bejárót keresek Széchenyi-u. 26. sz. a.

OLYMPIA

MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZ
— BUDAUT 3. —

Oktober, hó 10 és 11-én szombat és vasárnap.

A GYÁVA PEGYVERE

(Aktuális társadalmi dráma) 3 felvonásban. — H. schlegler

Ügyvéd férj.

Kacagató vigjáték 2 részben.

2 PÓTKÉP

Utazás Szászországban.
Pótló párbajozók, (hum.)

Szombaton, 2. előadás, este, 7 és 9 órakor. — Vasárnap 4 előadás 3, 5, 7 és 9 órakor.

Előrendű új filmszenzációk.